

Dietisternas Riksförbunds partiundersökning inför valet 2022

Samtliga åtta riksdagspartier har besvarat våra frågor:

- [Socialdemokraterna](#)
- [Centerpartiet](#)
- [Liberalerna](#)
- [Sverigedemokraterna](#)
- [Vänsterpartiet](#)
- [Kristdemokraterna](#)
- [Miljöpartiet](#)
- [Moderaterna](#)

Frågorna som partierna uppmanades svara på:

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?
2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?
3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Socialdemokraterna

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?

Mat och måltider är näring men har också sociala och kulturella funktioner. Näringsintagets roll för hälsan uppmärksammas allt mer och det är bra. Matvanor grundläggs ofta i barndomen men genom hela livet är det viktigt se på näring och rörelse för att i varje ålder må så bra men kan. Eftersom mat och måltider är komplexa, sammanvävda med sociala, kulturella, historiska och psykosociala faktorer är dietisters helhetsförståelse ovärderlig för folkhälsan.

2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?

Kännedomen om maten och rörelsens betydelse för folkhälsan ökar i samhället i stort och i kommuner och regioner finns en ökad medvetenhet. Dietister återfinns nu också i ökad utsträckning inom företagshälsovården, inom akademien och forskningen.

För att få en mer jämlik vård i hela landet måste vi öka statens kontroll och se till så att vårdens alla aktörer jobbar tillsammans för att ge den som är i behov av vård, omsorg, friskvård och vägledning hjälp så snabbt som möjligt. Hälso- och sjukvårdens resurser ska gå till det de är ämnade, inte till privata vinstuttag. Om vi ökar kontrollen över våra gemensamma skattepengar kommer det att främja en jämlikare vård i hela landet.

3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Dietisternas kompetens och helhetssyn på näring, rörelse kopplade till sociala och kulturella faktorer är ovärderlig i arbetet för att främja en god hälsa och motverka livsstilsbaserade hälsoproblem. Vi ser att dietisternas roll, inom hälso- och sjukvården, forskningen och samhället i stort kommer att öka vilket skapar förutsättningar för en förbättrad folkhälsa och livskvalitet.

Centerpartiet

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?

Såväl inom hälsovården som inom sjukvården är dietisten en nyckelperson.

För att motverka att hälsorisker utvecklas till sjukdomar, måste hälso- och sjukvården arbeta mer med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Samhället måste bli bättre på att ge människor stöd i att ändra osunda levnadsvanor och förebygga sjukdom. Centerpartiet vill att alla regioner ska driva ett systematiskt folkhälsoarbete och erbjuda stöd för att förebygga ohälsa med t.ex. hälsosamtal likt den modell som finns i Västerbotten. I det förebyggande arbetet är dietisters kompetens och medverkan väsentlig då kosthållning och vad vi stoppar i oss har stor betydelse för vår framtida hälsa och förebyggande av ev. sjukdomar.

Vi ett stort antal sjukdomar, såväl kroniska som akuta, är näringsintaget av avgörande betydelse för sjukdomsförloppet. Kunskapen inom området ökar mycket snabbt. Därmed ökar också behovet av dietistens kompetens på alla nivåer i vården.

2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?

Det är viktigt att den nationella styrningen av sjukvården ökar. Det behövs mer av standardiserade vårdförlopp och vårdprogram. I dessa kommer dietist kompetens att vara en viktig del. Genom tillsyn kan vi nationellt följa upp att dessa nationella riktlinjer och vårdprogram följs upp. Dessutom behövs mer av nationella jämförelser där det också blir möjligt att följa hur väl olika kliniker och regioner följer de nationella programmen.

3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Centerpartiet vill lyfta det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Fler uppsökande insatser, långsiktiga informationssatsningar och en mer tillgänglig primärvård i hela landet är viktigt för att alla ska ha samma möjlighet att bibehålla, främja eller förbättra sin egen hälsa. Vi vill införa ett nationellt äldrehälsovårdsprogram med individuellt förebyggande hälsoarbete för äldre för att ge fler äldre en ökad livskvalité och bättre hälsa. I det arbetet är dietisterna kompetens viktigt. Även i den satsning och utveckling av elevhälsovården som Centerpartiet arbetar för, finns behov av dietistens kunskap. Alla barn bör stödjas i att etablera en livsstil som främjar hälsa. Bland annat bör arbetet det förebyggande arbetet mot barnfetma utformas på ett systematiskt sätt i hela landet.

Liberalerna

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?

Vi arbetar för en nationell strategi för stärkt folkhälsa, där fler dietister i olika roller är en viktig del. Den som inte har sin fulla hälsa har sin frihet begränsad. Därför behöver dietisters expertis både komma in i planering av offentlig kost för barn och vuxna, som del av teamet hos många personer med äldreomsorg och som en del av hälsosamtal med enskilda individer i sjukvården. På det sättet kan vi som samhälle minska riskerna för sjukdomar längre fram och ge individen fler friska år.

2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?

Liberalerna arbetar för stärkta arbetsvillkor och säkrad fortbildning under hela yrkeslivet. Vår målsättning är att den mest erfarna dietisten hos en arbetsgivare ska tjäna det dubbla jämfört med en nytexaminerad. Vi vill också att dietister som vill ska kunna driva egna, småskaliga mottagningar som har avtal med vårdcentraler och andra vårdmottagningar.

3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Vi arbetar för att de friska åren ska bli fler och vi vill öka självständigheten och egenmakten för de människor som behöver stöd. Det kräver stärkt primärvård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning, och det kräver att unga människor växer upp till individer som fått verktyg för att ta ansvar för sin förebyggande hälsa och sina vanor. Dietistens expertis är helt nödvändig för att lyckas med detta.

Sverigedemokraterna

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?

Vi ser den som en självklar del i framtidens sjukvård tillsammans med exempelvis hälsokoordinatorer.

2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?

Generellt sett är det upp till regionerna att besluta om vilka resurser som dessa vill satsa på, samtidigt är det som nämnt i punkt 1 viktigt att arbeta förebyggande och rehabiliterande men också hälsofrämjande. Därför kan det i framtiden behövas en nationell handlingsplan med fokus på hälsa- och hälsofrämjande. Vidare har vi ett förslag på att utreda hur vissa delar av sjukvården skulle kunna överföras i statligt huvudmannaskap, detta för att skapa en jämlik vård över hela landet.

3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Den är central tillsammans med andra aktörer, vi lever längre och väger mer samt rör mindre på oss. Att lägga om kosten är för många första steget att gå ned i vikt och komma igång med träning eller förändra sitt liv. Därför tror vi att det kommer vara en viktig del i både hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete i framtiden.

Vänsterpartiet

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?

Vänsterpartiet var med och såg till att dietister skulle erhålla en yrkeslegitimation. Vi kan konstatera att behovet av dietister i framtiden kommer vara fortsatt stort, t.ex. inom rehabilitering. Efter att ha drabbats av och genomgått behandling för allvarliga tillstånd ska livet så sakteliga försöka återgå till ett nytt men annorlunda liv. Den fysiska rehabiliteringen innebär vanligen att kroppen stärks genom olika träningsaktiviteter, men även genom rätt kost. Här behövs dietister.

2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?

Att ha tillgång till personal med rätt kompetens i hela landet är en ödesfråga för en jämlik hälso- och sjukvård. Vården måste vara organiserad och bemannad för att kunna möta de behov som finns. Centralt för att klara vårdens arbetskraftsbrist är att de anställda har bra arbetsvillkor och inflytande över sitt arbete. Det krävs riktade insatser för att förstärka dietisters villkor inom hälso- och sjukvården över hela landet.

3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Det finns flera olika yrkesgrupper som behövs i det förebyggande arbetet mot ohälsa, inte minst gäller det dietister. T.ex. behövs dietister och kostkonsulenter i äldreomsorgen. Vänsterpartiet vill tillsammans med dietister satsa på en god och näringsriktig mat lagad från grunden på ekologiska och närproducerade råvaror. Vi anser att hemtjänsten ska laga mat i hemmet när det önskas. Vi vill även att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att ta fram en nationell plan för en nationell kampanj mot fetma, inom vilken dietister skulle spela en viktig roll.

Kristdemokraterna

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?

Dietisterna spelar en viktig roll i arbetet med en god hälsa genom kost och motion. Med ökande livsstilsrelaterade problem såsom fetma och dess följsjukdomar har dietister en viktig uppgift.

2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?

Genom att ge staten huvudansvar för vården kommer den bli mer jämlik över landet. Som det ser ut nu finns stora skillnader beroende på var du bor. Vi vill också se ett nationellt kompetenscentrum för att få ordning på utbildningsbehov över landet.

3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Dietisterna har en viktig roll i det preventiva arbetet. Det är angeläget att bidra till goda vanor redan från början. Därför är det avgörande att man redan på BVC och i elevhälsan kan stötta och bidra till en god utveckling.

Miljöpartiet

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?

Dietister är en viktig pusselbit i arbetet med att främja god hälsa. Vi tror att dietistens roll kommer stärkas framöver, något vi också välkomnar. I samhället får vi via forskning alltmer kunskap om hur maten påverkar sjukdomstillstånd och sjukdomsförlopp och hur vi kan förebygga ohälsa genom det vi äter. Miljöpartiet vill att primärvården ska stärkas och kunna arbeta mycket mer förebyggande och hälsofrämjande. I det arbetet har dietister en viktig roll. En utmaning som tydligt sätter tryck på frågan om fler dietister är inte minst den ökande barnfetman, men även att befolkningen i genomsnitt väger allt mer. Det är en utveckling som vi vill vända.

2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?

Antalet utbildningsplatser behöver bli fler, både utifrån dagens brist men också framtidens behov. Vi vill också se en plan för att skapa fler utbildningssäten runt om i Sverige, vilket ökar chansen att dietister sprids mer jämnt över landet. Vi vill också se fler utvecklingsprojekt inom hälso- och sjukvård och vård och omsorg där man lyfter in matfrågan. Därutöver ser vi gärna mer forskningsprojekt kopplat till matvanor och hälsosam mat som involverar personal i vård och omsorg. Erfarenheterna från sådana projekt måste sedan spridas så att kunskapen ökar i hela landet. Kopplingarna till Agenda 2030 och barnkonventionen behöver lyftas fram i större utsträckning.

3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Som nämnts i fråga 1 tror vi att dietister kan komma att få en mycket starkare roll framöver, vilket vi ser som mycket positivt. Vi behöver arbeta mer hälsofrämjande i Sverige och förebygga ohälsa när det är möjligt. Det här är en utveckling som Miljöpartiet i högsta grad vill bidra till. En stor del av den ohälsa och de sjukdomar vi ser i samhället idag kan förebyggas.

Moderaterna

1. Hur ser ert parti på dietistens roll i framtidens hälso- och sjukvård?

Moderaterna anser att dietistens roll är mycket viktig. Det är av avgörande betydelse att den mat som serveras till alla patienter i sjukvården är näringsriktig och god. Sverige måste börja arbeta mer sammanhållet, samordnat och systematiskt med åtgärder som är hälsofrämjande, preventiva och långsiktiga och i detta arbete har dietisten en central uppgift i samspelet med hälso- och sjukvården. Där vi anser att mer av insatser och resurser ska riktas till det förebyggande hälsofrämjande arbetet.

2. Hur tänker ert parti arbeta för att säkerställa en bättre och mer jämlik tillgång till dietistkompetens i Sveriges regioner och kommuner för att främja en mer jämlik hälso- och sjukvård?

Moderaterna kommer att arbeta för jämlikare tillgång till dietister genom att föreslå att man inför riktlinjer för hur och när dietister ska användas i hälso- och sjukvården och äldreomsorgen och att man gör detta i samarbete med berörda patientorganisationer och myndigheter. Detta i syfte att arbeta systematiskt och metodiskt för att stärka användningen av dietistkompetens i hela landet.

3. Hur ser ert parti på dietistens roll i det hälsofrämjande och sjukdomspreventiva arbetet, både inom hälso- och sjukvården och samhället i stort?

Moderaterna anser att dietistens roll är mycket viktig. Vi föreslår bl.a. att Sverige ska ta fram och genomföra en nationell hälsofrämjande strategi, genom att metodiskt och strukturerat sträva efter att skapa bättre förutsättningar för god hälsa hos hela befolkningen. Högt blodtryck, fetma och diabetes bildar en grogrund för många följsjukdomar, och Socialstyrelsen beräknar att åtminstone 20 procent av all sjukdom i Sverige kan förhindras om vi förbättrar våra levnadsvanor. I detta arbete och t.ex. att också hjälpa äldreomsorgen att se till att äldre får vällagad, näringsriktig och god mat har Sveriges dietister en viktig roll.